

ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΙ ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΠΝΙΣΜΑ

Πάντα πρωτεύης ἐκ καπνὸς στὴν Κωνσταντίνουπολι. Ἔνας θηριώδης σειτάτων. Τὸ μίσος τευ ἔνστιντον τῶν καπνιστῶν· Ἡ μεγάλη πυρκαϊά τεῦ 1323. Ἡ δυσφερία τεῦ λαοῦ. Ἡ ἀπεθηρίωσις τοῦ σειτάτων! Κρεμάλα και σφαγή! Ἀπερέπαια ἐγκλήματα. Κερμένες μύτες κι' κυτία σφεριγμώμενά! Ἡ ἀπερεφάλιοι τοῦ κχιλίων αἰχμαλώτων. Ἡ συνίθεια τοῦ τορπάκου, κτλ.

Από το 1603, βασίσεις στην Κονσταντινούπολη, ο σουλτάνος Αχμέτ ο Πρωτός, πού έπι τῶν ἡμερῶν τῆς αἰχμῆς ν' αὐξάνει ή ἐπιφέρει τοῦ χαρεμοῦ καὶ τῶν σεντύζων, τῶν ἐφύλακών τῆς πόλης τῆς μαστίγιοτης¹. Υπὸ τὸν σουλτάνον αὐτὸν, ἀρχίσει νὰ διαδικασται καὶ ή συντάξει τοῦ κατινάστως, καὶ στὴν Τοργαζή, συγχωτισθήσαν αὔρεως διαρρέεις — μια ἕπειρ καὶ μια κατά τῆς σενηθειας αὐτῆς.

Η ιστορία δηλαδή ἐπαναλαμβάνεται : Σήμερα βλέπουμε τὸ ἴδιο φαινόμενο από Βόρειο Αμερικανί, σχετικά με τὸ ζῆτημα τῶν ὄντων ματωδῶν ποτῶν. Ἀλλὰ στην Τούρκα χώρα ἡ ἐποχὴ ἔχειν, τὸ ζῆτημα τοῦ κατνίσματος διηγεῖται μεγαλύτερο φανατισμό ! Μέντος τὸ μέρος τῶν ἔχθρων τοῦ καυτοῦ ταύχησαν — σύμμαχοι πολέμων — οἱ αυριτιδεῖς οἱ Τούρκοι λίγοροι, ποὺ δήλωσαν πως τὸ κατνίσμα δὲν συιδικάζεται με τὸ κοράν.

Γι' αυτὸν τὸν λόγο, ἀτ' τὶς πρώτες ἡδη μέρες τῆς βασιλείας ταῖς Αζμέτ, ἔξεδοθησαν τοῦ τὰ πρῶτα σουλτάνικὰ διατάγματα ἐναντίον κατενίσθιαστος. Ὁ δούλος, μᾶλλον ἀνάφεγγει, διτὶ οἱ ἕπτηροι τοῦ Παπιόνα, ποὺ συνιέωνται καὶ πίνοντες, ὑποβάλλονται σαν, πρὸς ταραδειγματισμῷ τῶν ἄλλων, στὴν ἔχης ποινήν : Τοὺς περνοῦσαν τὸ κατάλιμμα ποὺ κάπτησαν, ἀτ' τὰ φονιώνια, βασιεῖα, μέσ' στὴν μίτη, καὶ τοὺς διεσπέμπενται ἀτάνω σ' ἓνα γάιδαρο, μέσ' ἀτ' τοὺς δρόμους τῆς Σταυλούν... Ἀλλ' ἐπόρειτο, μᾶλλον, γιὰ μεμονωμένες περιπτώσεις, καὶ τὰ διατάγματα δὲν ἐφημολώζοντο μὲ τὴν ἀγρίων αἰστηρότητα, μὲ τὴν ὅποιαν καταδιωκοντουσαν οἱ κατενίσθια, ὑπὸ τὸν Μουφάτ τὸν Τέατρο, τὸν ἐπικαλούμενον "Αγιο, τὸν γηὸν τοῦ Ἀζμέτ !" Οἱ Μουφάτ αὐτὸς, ποὺ ἀνέβηρε στὸ θρόνο σὲ ἡλικια δεκατεσσάρων μάλις χρονῶν, ἀναδείχθηκε δὲ ἐνεργητικώτερος, ἀλλὰ συγχρόνως, ὁ ἀγιωτέρος καὶ ὁ αἰμοσθότερος, ἀτ' δύον τοὺς σουλτάνους, τὸν βασιλεύεν ποτὲ στὸ Ὄθωνανικό Κοάτος...

Ἐπειδὴ τὸ κοράνι ἀπαγορεύει στὸν πιστὸν τὸν Μωάμεθ τὸ κρασί, οὐ ναγκαστικά ὡς καφὲς καὶ ἐξαντλεῖ τὸν Μουράτ, ἐννοεῖται τὸν πρώτην γίνεται τὸν Μουράτ, ἐννοεῖται τὸν πρώτην ἀνάγκην – μᾶλλον ἀλλούτερη προσέλευσις, γάλα τοὺς ἱδιατάξεις 'Ἀνατίτετες, ποὺ οὐτε τὴν τεχνητὴν περιδίεγεται, ποὺ προκαλοῦν διάφορα ναρκωτικά, περνοῦσαν δῆρες ειδαμανίας καὶ μακαριότητος, ἔννοι εἰδος «πωκατισθήτης» τοῦ μωαμεθικοῦ ποιοῦ παραδείσου! Τὸ κρασί ἀπαγορεύονταν – καὶ δικος οἱ Τούρκοι ποιηταί, ἐπέτρεψιν αὐτὸν τὸν Πέρσεον, ἐξιμονοῦσαν τὸν καρπό τοῦ καντινοῦ, τὸ διπού κατὰ τὸ κρασί, ὡς τὰ τέσσερα στογεύει τοῦ κόσμου τῆς ἡδονῆς, ὡς τὰ τέσσερα εμαξιλάρια στὸ σοφά τῆς ἀπολαύσεως. Καὶ ἐν τούτοις οἱ σοφοὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ποὺ ἔγραφαν γι' αὐτοὺς ἀλλοτε τὰ ἐξιμονοῦσαν, καὶ ἀλλοτε τὰ καταδίκαζαν, ὡς δολώματα τα Σατανᾶ!

* * *

Ο σουντάτωνος Μουράτη, πού δεν και καμπούστε τούς άλλους ποντανά
κρασί, ήταν δέ ίδιος, παρ' όλες τις απαγορεύσεις, φοβερός πότης, δε
ενήρισε καμιά μέντησί της στο κάτινασμα. Κύριε άλιον, τά πρώτη
χρόνια της βασιλείας, η οποίαν εξασφετικά δύσκολα, γιατί τὸν νεαρό
αὐτὸν δημιούργανο, μὲν τις μετανοήσαντα, πάλιον ποντανά

καὶ τὰ μαλλιά τὰ μανταρά σύν την πίσσα! Πιαράλιοι τῆς πειθαρχίας στὸν στρατὸν, στάσεις διαφρεζίς τῶν Γενιτούρων καὶ ἔξαπτλημένο ἀπ' τίς ἀνάγκες τοῦ χαριζισμοῦ, θησαυροφυλάκιο — αὐτή ηταν ἡ κληρονομία του!

Μὲ πρωτάκονστη ἀγριωτήτα, ὁ Μογκάτ ̄νελησ τότε νὰ ἐπιβληθῆ, και νὰ ἔπιπλη τὴν τάξι: "Οσοι διστροφοῦσαν, δησι ἔχαναν τὸν χεφαλιοῦ τους, ἔχαναν, ἀδέσως, τὸ... κεφαλί τους! Τοὺς ἀποκεφάλιζε, τοὺς ἔσπασε..." Ἀλλὰ μὲ τὴν ίδιαν αὐμόδορα ἀγριωτήτα ὁ Μογκάτ στράφηκε κι ἐναντίον κάθε πράγματος ποὺ τὸν δυσαρεστοῦσε: Και μεταξὺ τὸν διναρέστων τὸ προφατώτων, ἐγίνε νὰ είνε και τὸ κάτιον σια! Οι κατινιστώ, ποὺ πέγκανεν τδε τσα καφενεία και στὰ εἰδικά κατινιστήρια τὴν πρωτευόντας, δρύσισαν νὰ καταδιλούσαντας ἀγρίως...

Αλλά τη σύνθημα για την έξιτωτική διώξει τού πατρίσιας, τόδιος ή μεγάλη πυρκαϊ, ποι ἀποτέλεσμα σχεδὸν τῇ μισῃ Κοντοταντινούπολι, στὶς 7 Αὔγουστου τοῦ 1633. Ὡνυαῖς τοῦ σοντάνου, ἡ εννούμενες ποὺ χαρεψού τού, τὸν εἰχαν κάνει, ὡς τότε, πατέρα ἐφτά κοριτσιῶν, ἀλλὰ στὶς 6 Αὔγουστου εἰλ̄ έθει στὸν κόσμο, μέσ' στὸ χαρεψού, κι ἔτας γνίσοις : Ἡ ποτεύουσα γιρότας τὴν γέννησοι τὸ διάσκον, μὲ φωταριές καὶ μὲ πανηγυριά. Σαφινά, οὐ ἔνα καρδιὰ δεμένο στὸ λιμάνι, ἐξερράγη πυρκαϊ, ποὺ μεταβάλλει, ἀτ' τὸν ἀέρα ποὺ φυσοῦσε, μὲ κατατίκτητα ταχίτητα, μέσ' στὶς πολιτείαι : Συλλιπέταις καλύθεις, καὶ ἔστινα μεγαλοπετῆ σπάτια πασάδων, τζαμιά καὶ στρατώνες τῶν Γενιτόρων, ἔγιναν, σὲ λίγο, στάχτη... Σὲ δύο ἀτ' τις μεγαλείτερες στοικειές τῆς πόλεων, δὲν εἴχαν μεινει παρὰ δύο μονάχα σπίτια ! Είχαν καὶ της πόλεων, δὲν εἴχαν μεινει παρὰ δύο μονάχα σπίτια ! Είχαν καὶ της πόλεων, δὲν εἴχαν μεινει παρὰ δύο μονάχα σπίτια !

Ο πληθυσμός, ποὺ ἔπειρεδήτρε στοὺς δράμους, βογγίσθε καὶ καταράτων τὸ σουλτάνον καὶ τοὺς ἀπαλλήλους τους στὴν ἀπόφοιτο τῶν διποίων ἀπέδιδε τὸ ἔπιλον τῆς φορεύσης φωτιᾶς! Καὶ καρενία μαζεύοντας κόσμος, καὶ κατενίζοντας, σχολιάζε δισκευών τὴν κατάστασι.

Ο Μουράτ, μιμούμενος τὸ παράδειγμα τοῦ Χαρούν-ᾶ-Ρωσίν, τοῦ περιφήμου χαλίφη τῆς Βαγδάτης, συνήθισε νὰ κυκλοφορῇ μεταπλεύσενος, μέσ' στὸ λαό, γιὰ ν' ἀντιλαμβανεταὶ αὐτοπροσώποις τὰ διαδέσεις τῶν ὑπέρκρων του. Στὶς περιπλανήσεις του, λοιπὸν, ἀντές, δὲ σουλτάνος ἄκοιγε, μέσ' στὰ καφενεῖα καὶ τὰ κατιστήρια, τὰ ποδὲ εὐπαθῆ σχόλια, κατὼν τοῦ ίδιου καὶ τῆς Κυθερώτισσῆς, τος...

Μὲ τὸ πρόσχημα τότε πῶς ἡ πυρ-
καὶ εἰχε προέλθει ἀπὸ ἀτρούσεξία
κατιντον, ποὺ πετούσαν κατὰ γῆς
τὴν ἀναμμένη στάχτη τοῦ κατινού-
τους, δ συντάνος ἔδωσε διαταγή
στὰ ἀστυνομικά του δργανα, νὰ
κλείσουν δὲ αὐτὰ τὰ καφενεῖα καὶ
τὰ κατιντοῖα, ποὺ τὰ θεωροῦσε ώς
κέντρα μ' ἐστιες ἀντιδράσεως! Αι-
λὰ δὲν ἀρκέσθηκε μονάχα σ' αὐτὸν:
Ἐπειτ' ἀπὸ λίγο, τὸ κάτινισμα ἀπά-
γοειρόταν μέσα σ' δλη τὴν Κων-
σταντινούπολι, ἐπὶ ποιῇ θανάτου! Ο'
ἴδιος δ Μουράτ, μεταμφεσμένος,

του αιμοδιόροι ποινιτάνον, τὸν ἐσφακάν ἀμέσως...

Τοῦ κάπου πικλοφορεῖσαν διάφορα ἄνώνυμα ἐπιγράμματα, ποὺ σύνσταναν μὲ τόπο στὸν σουλτάνον, νὰ φροντίσῃ νὰ τινῇ καλύτερα τοὺς ἀναστεναγμοὺς τῶν ιπτράδων του, ἀνακουφίζοντά τους, παρὰ νὰ κυριηγήται τὸν ἀθώο κατόν, ποὺ ἔβγαινε αἴτ' τὰ σούσουνα τους! Τὰ γράμματα αὐτά, δεν είχαν κάποιο ἀποτέλεσμα, αὐτὸ ήταν ν' ἀποθηριώσουν τὸν φωερό σοντάνον... Μὲ τὸ πρόσχημα τῆς καταδίψεως του κατένισταν, δ. Μουχάτ κρεμούσε, τὸν ἔνα μετά τὸν δέλιον, δύον τοὺς ἔχθρούς του, μὲ πιὸ πολλὴ προθυμία, μάλιστα, ἀφού, μετά τὸν θάνατα

τους, γίνονται καληδόνιον τους...
‘Η ὑγριώτητά του ἀπόμενε παροιμιώδης! Σκότωνε καὶ κρεμούσε
ἀπὸ σαδισμοῦ, ἀπὸ καθαρῆ θηριωδία! Δὲν σεβότανε κανένα! Εἶχε δια-
τάξειν ν' ἀνασκολοπέσσον καὶ ν' ἀταγχονίσσον καὶ Γάλλους διεψηνεῖς
ἄνωμα, ἔκοβε τὶς μύτες καὶ τ' αὐτὰ τῶν Περσῶν ἀπεσταλμένων καὶ

ήσαν έντεταλμένοι νά τού παραδώσουν! Σκέψωσε τὸν θεράποντα για τόν του, δίνοντάς του νά καταπή μεγάλη δόση δύον και τὸν ιντοχέως που κατόπιν νά πάξει σκέψη μαζί του, μόνο και μόνο για' ἀπολαύση τὴν ἐπιθυμία του ἀγωνίας, και τοὺς φρυγτοὺς σπασμοὺς τοῦ μωρητοῦ του λι.

Στὶς παροιδεῖς του, στὶς ἔκπρατείες του, στὸ στρατόπεδο του, ἔστηναν διαφῶς τὶς φοβερὲς πρεμάλες, ἀτ' τὶς ὁποὶς «έγαναν κούνιος, κατὰ γῆλάδες, τὰ σόνιατα τῶν ἀντηρῶν ποὺ είχαν φρασθῆ φουμάροντες! Σὲ κάποια ἔκπρατεία του ἐναντίον τῆς Περσίας, ὁ θηριώδης σούντάνος ἐδύον διαταγὴ νά παραταχθῶν, ἔξω ἀτ' τὶς σκηνῆς του γῆλον! Πέρσας αλγυάλωτοι καὶ στὸ πλευρὸν τοῦ καθενὸς νά σκηνεται καὶ ἀπόνας δήμως. Μόλις παρουσιάσθηρε σὲ λίγο στὸν εἰσόδο τῆς σκηνῆς του ὁ Μογούτ, τὰ τοσερούχα τῶν δημῶν ἴνρθηκαν συγχρόνως ἔπεισαν ἀπάνω στὴν κεφαλία τῶν Περσῶν, καὶ γῆλα κεφαλία ἔπεισαν σχέδον διά μαζ...»

Τὸ δύονα καὶ μόνο τοῦ φοβεροῦ σουλτάνου ἐμποιοῦσε τὸν τοόμο καὶ τὴν φύσην! Κι' ὅμως παρ' ὅλη τὴν θηρευδία του, παρὰ τὴν τρομοχαρία του, καὶ τὶς διάφορες πρεμάλες — ἡ οἵσης ἐξ αλτίας δύον αὐτῶν, ἀτὸν φραστὴν ἀντίδρασο — τὸ πάδον τοῦ κατεύθυντος στὸ λαό γινόταν δυνατότερο! «Ἐπειτ' ἀτ' τὸ θάνατο τοῦ τέρατος αὐτοῦ, τοῦ Μογούτ Τετάρτου — ποὺ τὴν θηρευδία του θέφαναν, καὶ τὰ τελείταια πέτερα χρόνια εἰκόσιαν πολλοὶ ποὺ φοβόντουσαν τὶς συνέπειας τοῦ κατεύθυντος. Κι' ἔτοι γεγανιάσθη δε ταυτάκον, ποὺ ἔστερον σχέδον ὃς τὶς ήμέρες μαζ...»

Κατὰ τὰ τελείταια χρόνια τῆς βασιλείας του Μογούτ, κι' ἐπὶ τῶν ήμερῶν τοῦ Ιωάννου, εἰλ' ἐπικατήσθη καὶ διαδοθῆ ἡ συνήσεια τοῦ σωτηριαστος τοῦ κατονοῦ ἀτ' τὴ μητρ., στὸ δότον κατέτειναν πολλοὶ ποὺ φοβόντουσαν τὶς συνέπειας τοῦ κατεύθυντος. Κι' ἔτοι γεγανιάσθη δε ταυτάκον, ποὺ ἔστερον σχέδον ὃς τὶς ήμέρες μαζ...

Καὶ μοναχὰ ἔπι τὰς βασιλείας τοῦ σουλτάνου Μογούτ τοῦ Τετάρτου, ποὺ διένθηρε στὸν θρόνο στὰ 1648, καὶ ποὺ νικήθηρε ἀργότερο στὰ 1683, ἔξω ἀτ' τὰ τείχη τῆς Βελέννης, καταφρήνησαν, τελοπίντων ἐντελῶς, οἱ αδαντοροὶ ἀταγορευτικοὶ νόμοι ἐναντίον τοῦ κατεύθυντος: «Ο Μογούτ ἦταν δισος μανιώδης κατεύθυντης — καὶ ἀτ' τὴν ἐποχὴ ἐκείνη διαδόθηρε κατατηρητικὰ σ' δηλ. τὴν Τουρκία, καὶ διότια κατέληξε, στὸ τέλος, νά γίνη ἔκποιησιν κατανομαγούσας καὶ ἡ ίδια...»

ΑΤΩ ΔΩ ΚΙ' ΑΤΟ ΚΕΙ

ΧΙΛΙΑ ΔΥΟ

Μεγάλη ὑπῆρξε ἡ ἔκπληξη στὸν Εὐρώπην διαν τὸ καθηγητής «Ερευνητὴς ἀνεξιώσινοι γιὰ τὴ φορδ, διὰ τὴν ἀποδόσην πέτρα, μὲ τὴν δοτοὶ καθαρίζοντε τὰ μετάλλια σεινύ, δὲν είνε τίτοι' ἄλλο παρὰ συνένωσις λευκώνιων μικροσυγνισμῶν, τόσον μικροσυγνισμῶν, διστε ν' ἀπατοῦνται ἐκατὸν δηδόντα ἐκποιητικὰ ατ' αὐτὰ γιὰ ν' ἀποτελεσθῆνται κατά καλάκια θάσα μὲ ένα σπειρι στέρει.

«Ἔχει παραπηγῆ δι τὸ ἀνάστημα παντὸς ἀπονοῦ είνε ψηλότερο τὸ πολ, παρὰ τὸ βράχον. Ή διαφράση αὐτὴ φτάνει κάποτε μέχρι διὸ καὶ τοιων ἐκατοστούμετων. Η ἔξυησης τοῦ φανωμένου είνε φριστή καὶ ἀπλονοτάτη: Ἐπειδὴ δηλ. τὴν ήμέρα δικαίωμα περιπτετει καὶ ἔργος ζεται, τὰ διόμεσα τῶν δοτῶν τοῦ πατέλλοντο μὲ συμπτει. ἐπτάσσονται τὴ μαλακὴ οὐσία ποὺ θάρσει στὶς δοθοδησις. Τὴ νῦχτα διωσκορεῖται τὸν διάρχεια τοῦ δινον. ἐτανθρώπεια στὶς δοθοδησις δι οὐσία ποὺ ἔξετοιδή, ἀπομακρύνει κατά τὰ δοτᾶ καὶ ἔπι τὸ ἀνάστημα ψηλώνει κατά.»

Πολὺς λόγος ἔγινε ἀλλοτε στὴ Γαλλία γιὰ τὸ χρόνια τῶν ματιῶν τοῦ Μεγάλου Νατολέοντος. Πολλοὶ λογωφίζοντο δι τὸν ἀκαθορίστον κεώματος, μᾶλλον ἀνοικοῦν καὶ τέλος σινεφωνησαν διλο μὲ τὴ γνώμη ποὺ διετύπωσε δι Λουδοβίκο: Λαμπά, δές ἔξης:

—Τὰ μάτια τοῦ Νατολέοντος ἦσαν γαλανά μὲ ἀντανάγεις χάλινος.

Τὸ περιέρογ σχετικῶς είνε δι τὶς διάφορες προσωπογραφίες τοῦ καλλιτέγνων παρουσιάζοντον τὸν Νατολέοντα κάθε φορά καὶ μὲ διαφορετικὴ ἀπόχρωσι ματιῶν.

Η στόχη διαλιπανή στὸ νερό μὲ ἀσβεστη ἀναδίδει μὰ λεπτή μαρουδιά, τὴν δοτοὶ δὲν μποροῦν νὰ ἀντοφέροντον ἡ μῆνγες. Γ' αὐτὸν δὲν δέλετε ν' ἀπαλλαγῆτε ἀπὸ τὸν ἐνοχλητικὰ αὐτὰ ἔπιτομα δάλετε στὸ διοικάτιο σας ἔνα δοχεῖο μὲ τὴν παραπλάνη διάλιτα.

ΓΝΩΜΙΚΑ, ΣΚΕΨΕΙΣ, ΑΞΙΩΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

— Κατὰ τὴν νεότητα φτάνει κανεῖς ἀπὸ τὴν αἰσθήσεις στὴν καρδιὰ, καὶ κατὰ τὴν ηρωικὴν ἡλικία ἀπὸ τὴν καρδιὰ στὶς αἰσθήσεις.

Λαμπρότινος

— Πρὶν ἀγαπήσῃ δὲν ἔχει ξῆσει κανεῖς μάκια, ὅπου πάντη ν' ἀγαπάται δὲν ἔχει πειά καθόλου.

Κίνηση

— Τὴν ίδια στιγμὴ ποὺ τὸ στόμα τῆς ἔλεγε: «Δὲν θέλω, τὰ μάτια τῆς ἐνθύμιζαν: «Δὲν είμαι καὶ τόσο πεληρό...».

Δινος Ντέ Λά Σαμπλιέρος

— Στὸν ἔφωτα ἀξίζει κυρίως ἡ δράση, Γ' αὐτὸν μὴ πᾶς φαίνεται παρέξενο ποὺ διλο μὲταρχεῖσιν πάντα.

Προίκηψη για τὴν Λίνη

— «Η γυναικί συγχρόνει καὶ τὶς γειοδετερες ποάζεις, διαν καταλάθη πόνος τῆς ὑποκίνησης ἡ διωστερά της.

Ούγκων

— «Η φιλία διώνει καὶ στὶς σινημοσίες ἐναντίον μᾶς τρέπεται.

Άλιφόνος Κάρο

— «Η γηραιά μᾶς ψυχικάρας γυναικίσ είνε σὰν φόδο, ποὺ κάθε εραστής μαδίει ν' ἀπὸ τὴν πάνη. Στὸ τέλος δὲν μένουν γιὰ τὸ σέξυ παρὰ μόνο τ' ἀρμάθια.

Σοφία Αργονού

— «Η γηραιά κάνουν τὸ έγκυο ποὺ μακριτή μόνον καὶ μόνον γιὰ νὰ δίνουν ἥνα πρότιτο πόδος μωμούς στὸν δεύτερο σινημό.

Α. Βενάδη

— «Η γηραιά είνε δι μεγάλος λόγος τῶν γυναικῶν διαν πρόκειται νὰ μπορεθοῦν ἡ νὰ ἀποτέλεσην τὸν ἔφωτα.

Σαίν Μπέθ

— Οι θηλαι τῶν ἐφεύρεμένων είνε σὰν τὶς καλοκαιρινὲς μαρόρες ποὺ κάνουν τὴν ἔσηση ποὺ δράσα καὶ ποὺ πρόστιν.

Κυρία Νέκκερ

— Στὸν ἔφωτα μόνον διαν τὴν κάσσουμε ἔκτιμονται τὴν ἀληθηνίαν ἀξίαν τῆς εύπικης.

Γουσταϊνος Λέ Ρούζ

— «Υπάρχουν πολλὲς γυναικες ποὺ τὰ ἦταν ἀξιαγάπτεις, ἀν ημιοφοδαν κάπως νὰ λησμονήσουν πώς είνε τέτοιες. Μαριζέ

— «Η ἀγάπη ποὺ αἰσθανόμαστε γιὰ τοὺς ἀλιούς, είνε συνήθως μὲ μορφή τῆς φιλανθρωπίας.

Άλεξανδρος Μερσερό

— «Η γυναικες δι πρώτην ἀνάγκην τῆς φιλανθρωπίας.

Κυρία ντέ Στακέ

— Είνε εύκολότερο νὰ είσουν ἀραστής παρὰ σιζηνος, διας είνε ποὺ δίσκοιο νάνης πάντα πνεύμα ἀπὸ τὸ νὰ λέσ πότε-πότε ἐξιτάδες.

Μπαλέκαν

— Στὸν ἔφωτα νὰ καλωσόνη δημιουργει ἀκαρίστους, νὰ πραότης τούς μόνους καὶ νὰ καλὴ πίστης προδότες.

Κυρία ντέ Ρικουμπόνι

— «Ἄν μια γυναικα ποὺ μπερησανέται γιὰ τὴ γενιά της φανῆ πιστη στὸν διάρροα της πρέπει νὰ παραδοθῇ στὰ σκυνά νὰ τὴ φάνε μέσα στὴ δημιουρία πλατεία.

Νόμος τοῦ Μανού

— Μήν διαγένεται τὰ μάτια τῆς νεότητος. Αἴσθητη τὴν τρωσεὶ λίκαια νὰ ἐπιθυμῇ, νὰ ἔλεπῃ, νὰ λαυταρά. Καμιαὶ διώρωτικὲς διάλικες δὲν ἔχει τὴν πρώτην ἐπιθυμία.

Ντέ Μπερνί

— «Ο ἔφωτας είνε κάτι ἐντελῶς ἀκούσιο, μὲ μόρφωση τῆς φυζικῆς, διου δηλ. μαζ ἔχει πέρασι.

Γεραρδία Σάνδη

— Τὶ παράξενο! Περιμένουμε τὴν εύπικη απὸ τὸν ἔφωτα, αἰσθητα ποὺ οὔτ' ἔκεινος ποὺ τὸ αἰσθάνεται, οὔτ' ἔκεινος ποὺ τὸ ἐμπνέει πιπερεῖ νὰ τὸ κυριαρχήσῃ.

Δινος Ντέ Λεσπινάς

— «Ο ἔφωτας είνε πάντα διωισευτικής, πάνω σ' διλα τὰ πάντα.

Βολταΐρος

— «Η ὑποχρεωτικὴ δημαια είνε τόσο λογική, διο σια διάταγμα ποὺ δια μὲταρχεῖσιν πάντα διώρωτικα.

Αούθηρος

— Η γυναικα ποὺ κανιγέται γιὰ τὴν πιστότητα της δια τὴ πόδες δεν συνήντησεν διώρωτικα τὸν διάρροα ποὺ δια τὴν κάμη νὰ γίνη ἀπαστ.

Σάδολ Λεμέλ

